

Nivalan kaupunki
vt. rakennustarkastaja Ari Ojala
ari.ojala@nivala.fi

Viite Lausuntopyyntönnö 28.6.2023

Asia **NIVALA Hituran aurinkovoimalan alueiden A ja B1
suunnittelutarveratkaisut / rakennettu kulttuuriympäristö**

Nivalan kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa suunnittelutarveratkaisusta, jotka koskevat Hituran vanhalle kaivosalueelle suunnitella olevan aurinkovoimalan rakentamista. Suunnittelualaue on jaettu kahteen osaan ja erillisille suunnittelutarvehakemuksille: alue A ja alue B1. Tämä museon lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä ja arvokkaita maisema-alueita.

Skarta Energy Oy hakee suunnittelutarveratkaisua koskien noin 180 ha laajuisen aurinkovoimapuiston rakentamista Nivalan Hituran alueelle, entisen kaivosalueen rikastushiekka-altaalle ja sen ympäristöön. Hituran alueelle suunnitellaan rakennettavaksi aurinkovoimalan paneelikenttiä, useita muuntamoita ja puiston vaatimat pienet huoltorakennukset.

Hankealue sijaitsee noin 9 km Nivalan keskustasta etelään.

Hituran aurinkopuiston hankealue A sijaitsee Hituran kaivoksen rikastehiekka-alueilla. Alueeseen kuuluu rikastushiekka-, selkeytys- ja palautusvesiallasvyöhykkeiden lisäksi viereistä metsäistä aluetta allaspadon vaikutuspiirissä. Hankealue rajautuu metsä- ja peltoalueisiin sekä hautausmaa-alueeseen. Hituran aurinkopuiston hankealue B-1 sijaitsee entisellä Hituran kaivoksen sivukivialueilla ja yhteydessä. Alueeseen kuuluu sivukivien läjitysalueita, hieman metsä-/peltoaluetta ja tiealueita vieruksineen. Suunnittelualaueen pinta-ala kaikkiaan on n. 86 ha.

Hituran aurinkovoimalan suunnittelualaue A rajautuu pohjoispuolelta Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen viljelymaisemaan (VAM130128), joka kuuluu myös maisemansuojeluohjelmaan (MAO110116). Hituran B1-alue sijaitsee VAMA-alueen aluerajauksen sisäpuolella. Hankesuunnitelman mukaan tarkemmat havainnekuvat, rakennelmasuunnitelmat ja asemapiirros toimitetaan, kun kaikki tekniset ratkaisut on valittu yhdessä paneeli- ja materiaalityöntekijän kanssa.

Hituran aurinkovoimalahanke sijoittuu osittain (alue B1) Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan viljelymaiseman aluerajauksen sisälle ja osittain (alue A) aluerajauksen välittömään läheisyyteen. Valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille (VAMA-alueet) ei ensisijaisesti tule suunnitella ja rakentaa suurimittakaavaisia energiahankkeita, joilla voi olla vaikutusta maiseman arvoihin. Hituran aurinkovoimalan hankealue sijoittuu kuitenkin kokonaisuudessaan Hituran käytöstä poistuneen kaivoksen rikastushiekka-, sivukivi-, selkeytys- ja palautusvesiallasvyöhykkeiden alueille, eli maisemavaurioita jo kokeneille alueille.

Pohjois-Pohjanmaan museon näkemys on, että Hituran aurinkovoimalahankkeen jatkosuunnittelussa tulee tarkoin huomioida Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokas

07.08.2023

viljelymaisema arvioimalla kattavan selvityksen kautta hankkeen maisemalliset vaikutukset siihen sekä alue B1:n että alue A:n osalta.

Juhani Turpeinen
Vs. Kulttuuriperintötyön johtaja

Tiedoksi

Museovirasto / Itä- ja Pohjois-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Alueidenkäyttöyksikkö